

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1076/2021
27.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Олга Грујић, адвокат из ..., против туженог „Југословенско речно бродарство“ АД, са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Бранко Димић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2570/19 од 10.11.2020. године, у седници већа одржаној 27.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2570/19 од 10.11.2020. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1912/16 од 14.03.2019. године, ставом првим изреке поништено је решење туженог бр. СКП. ../16-1 од 04.07.2016. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду бр. .. од 16.03.2007. године са припадајућим анексима. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади штету у висини шест зарада, у укупном износу 249.337,28 динара. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу накнади штету у висини преко досуђеног износа до траженог износа од 314.716,00 динара (за износ 65.378,72 динара). Ставом четвртим изреке тужба је одбачена у делу захтева којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде зараде исплати износ од 35.055,30 динара. Ставом петим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 177.000,00 динара, са законском затезном каматом од 14.03.2019. године до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2570/19 од 10.11.2020. године, ставом првим изреке одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 1912/16 од 14.03.2019. године у ставу првом, другом и делу става петог изреке којим је одлучено о трошковима парничног поступка. Ставом другим изреке преначено је решење о трошковима поступка садржано у првостепеној пресуди, тако што је тужени обавезан да тужиоцу на досуђени износ трошкова поступка исплати и законску затезну камату од извршности пресуде до исплате, док је у преосталом делу за период од 14.03.2019. године до наступања извршности, део тужбеног захтев за

исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова поступка, одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено преко пуномоћника изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновано се ревизијом указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, с обзиром да је другостепени суд правилно и потпуно применио одредбе процесног закона које су биле од утицаја на доношење законите и правилне пресуде. Такође, другостепени суд је ценио жалбене наводе од значаја и навео разлоге које је узео у обзир по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен на радном месту „морнар“ у Комерцијално – транспортном сектору код туженог по Уговору о раду од 16.03.2007. године са пратећим анексима. Решењем туженог од 04.07.2016. године, тужиоцу је отказан уговор о раду због тежих повреда радне обавезе, на основу члана 179. став 2. тач. 1. и 5. Закона о раду, у вези са чланом 137. став 1. тач. 8, 22, 33, 38. Колективног уговора који се примењује код туженог. Теже повреде радне обавезе које су тужиоцу стављене на терет састоје се у несавесном или немарном извршавању радне обавезе, неовлашћеном вршењу послуге односно употреби средства поверених за извршавање послова, повреди прописа о заштити и безбедности на раду и поступању које је супротно Правилнику туженог о безбедности и здрављу на раду. Такође, тужиоцу је стављено на терет да није пријавио односно да је прикривао извршене повреде радне обавезе или кривично дело учињено на раду или у вези са радом. Решење садржи навод да су сви чланови посаде брода „ББ“ извршили теже повреде радне обавезе из разлога што је у баржама за суви терет, које је брод „ББ“ гурао, пронађена одређена количина течног горива које је, противно закону и свим прописима, између баржи било складиштено и касније отуђено. На наводе из упозорења од 17.06.2016. године, које је исте садржине као оспорено решење, тужилац се изјаснио, наводећи да је морнар и да његово радно место није у вези са претакањем горива у прамачне пикове.

Тужилац је био члан посаде брода „ББ“ на позицији „млађи бродски морнар“, који је по транспортном задатку почев од априла 2016. године путовао на релацији Измаил (Украјина) – Смедерево (Србија) са робом која се транспортује у чврстом расутом стању (сировине, руде за Железару). Тужени је прву контролу извршио 11.05.2016. године на локацији сидришта у Кладову, када је прегледом брода и пет баржи које је брод потискивао, у прамчаним пиковима баржи бр. .. и .. које су биле намењене за превоз расутог терета, пронађена одређена супстанца за коју се сумњало да је гориво и брод је наставио узводну пловидбу ка Смедереву. Друга контрола је извршена у Смедереву 13.05.2016. године када је комисија туженог узела узорак горива

које је како послодавац наводи, купљено на 61. наутичкој миљи од Украјине и које се назило се на танковном броду. Према тврдњама послодавца, то гориво са вероватноћом од 80% подудара се са горивом пронађеним између баржи. Поводом описаног догађаја, свим члановима посаде је отказан уговор о раду.

Пре отказа, тужилац је код туженог радио десет година и понашао се савесно и одговорно, има незапослену супругу и обавезу издржавања двоје малолетне деце, па је по захтеву тужиоца за накнаду штете уместо реинтеграције, висина штете утврђена из потврде туженог о оствареној просечној месечној нето заради која је износила 31.167,16 динара и тужиоцу је досуђена накнада у висини од осам зарада (у изреци првостепене пресуде погрешно изначен износ од шест зарада), што укупно износи 249.337,28 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно је у побијаним нижестепеним пресудама примењено материјално право када је решење туженог којим је тужиоцу отказан уговор о раду поништено као незаконито и обавезан тужени да уместо враћања на рад, тужиоцу накнади штету у износу од осам просечних зарада које би тужилац остварио да је наставио да ради код послодавца.

Суд у радном спору цени законитост решења са становишта правилне примене материјалног права, чињеничних навода из решења о отказу уговора о раду и примене правила отказног поступка. Решење о отказу не садржи чињенице на основу којих је тужени утврдио да је тужилац одговоран за повреде радне обавезе због којих му је престао радни однос.

Наиме, тужиоцу је отказан уговор о раду на основу члана 179. став 2. тач. 1, 2. и 5. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/2005...75/14) решењем туженог од 04.07.2016. године. Према наведеним одредбама закона послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то ако несавесно и немарно извршава радне обавезе (тачка 1.), ако злоупотреби положај или прекорачи овлашћења (тачка 2.) и ако учини друге повреде радних обавеза утврђене општим актом или уговором о раду (тачка 5.). Такође, спорним решењем тужени је посредно (бланкетно) утврдио повреду радне обавезе, и то упућивањем на кривично дело које је како је наведено у решењу, тужилац прикрио, и упућивањем на повреду радне обавезе коју је извршило друго запослено лице, које је како тужени наводи, тужилац такође прикривао. Упозорење и оспорено решење о отказу уговора о раду садрже повреде радне обавезе утврђене Законом о раду и Колективним уговором туженог у члану 137. став 1. тач. 8, 22, 33 и 38., које су таксастивно набројане, као и детаљан опис догађаја поводом кога је тужиоцу и свим члановима посаде брода „ББ“ отказан уговор о раду у периоду од укрцавања до искрцавања дана 13.05.2016. године, а све због чињенице да је у баржама које је брод потискивао пронађена одређена количина дизел горива. Међутим, оспорено решење не садржи радне дужности утврђене уговором о раду које је тужилац био у обавези да изврши као бродски морнар за које послодавац налази да их није извршавао пропуштањем да их изврши или које је несавесно извршавао. Нису наведена ни овлашћења која је имао, а која је злоупотребио или прекорачио, нити је наведен наводни учинилац кривичног дела или лице које је извршило повреду радне обавезе за које послодавац тврди да их је тужилац прикривао. Стога одлука о отказу не може опстати јер не садржи податке и чињенице у погледу

места, времена и начина повреде радне дужности на основу које се повреда може идентификовати што су основни елементи изрицања одлуке. Због изостанка описа радње извршења повреде радне обавезе, не може се извести закључак о субјективном односу тужиоца према радњи извршења и степену његове одговорности, узимајући о обзир овлашћења и обавезе бродског морнара из уговора о раду. При томе се ни комисијски извештај о извршеној контроли од 13.05.2016. године, који је претходно упозорењу и решењу, не може узети у обзир, јер се из његовог садржаја не може утврдити радња повреде радне дужности, одговорност тужиоца ни осталих чланова посаде брода. Положај и овлашћења из уговора о раду за тужиоца и остале чланове посаде појединачно (шта је свако од чланова требао да чини а пропустио је), тужени није довео у везу са насталом противправном радњом. Сходно наведеном, решење о отказу уговора о раду је правилно поништено као незаконито, а наводи ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани.

С обзиром да је решење о отказу уговора о раду незаконито, основан је захтев тужиоца за накнаду штете уместо враћања на рад у смислу члана 194. став 4. Закона о раду. Приликом одређивања висине накнаде, нижестепени судови су ценили све околности, дужину времена проведenu на раду код туженог, породични статус тужиоца и уверење Националне службе за запошљавање, те су правилно закључили да износ од осам просечних зарада, односно укупан износ 249.337,28 динара, представља правично одмерену накнаду, како је и образложено нижестепеним пресудама.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић